

Izhaja vsaki četrtek ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta 1.60. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema »Narodna Tiskarna« v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznanila sprejema upravništvo v Gorici Semeniška ul. št. 16.

Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Gosposki ul. 9, v ulici Silvio Pellico, v ul. Ponte Nuovo 9, v Kapucinski ulici 1 v prodajalni »Kat. tiskov. društva« ul. Carducci, v Šolski ulici, Nunki ulici, na Josip Verdievem tekalšču nasproti mestnem vrtu, po 8 v Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v, dvakrat 12 v, trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XXI. letnik.

V Gorici, 17. julija 1913

29. številka.

VOLIVCI!

Kandidati stare struje S. L. S. za volitve v skupini kmečkih občin, ki se bodo vršile v četrtek 24. t. m. so:

Za tolminski okraj:

Dr. Anton Gregorčič,
državni poslanec v Gorici.

Ivan Torkar,
posestnik in poštar Podbrdom.

Za Kras:

Dr. Hinko Stepančič,
deželni sodni svetnik v Gorici.

Za goriško okolico:

Ivan Berbuč,
profesor v pokoju v Gorici.

Miha Marinič,
posestnik v Podsenici.

Matevž Pirih,
župan v Kalu.

Te može volite!

Kmetje, volilci!

Prinašamo Vam listo kandidatov za vašo, za kmečko skupino. Ako ste oddali pri splošnih volitvah svoj glas za nas, tedaj tudi sedaj ne boste manjkali, ko se gre prav posebno za vaše stanovske kmečke koristi. Imena naših mož so vam že znana, bodisi po svojem delu kot bivši poslanci, bodisi da jih poznate kot svoje župane in zastopnike. Za tolminski okraj smo poleg dr. Gregorčiča v sporazumu z zastopniki in posestniki tamošnjega volilnega okraja, postavili kot kandidata Ivana Torkarja, posestnika in poštarja Podbrdom. Dr. Gregorčič je vam, tolminski volilci, pač vsem že poznan. Poznate ga ne le vi, poznajo ga že vaši sinovi, ki se šolajo v Gorici na slov. gimnaziji ali na moškem učiteljsku. Za oboje se moramo zahvaliti njemu. Ni ga pa skoro volilca, ki bi ne bil že tega ali onega dosegel ravno po dr. Gregorčičevem posredovanju in ni je občine, ki bi se mu ne imela zato ali za ono stvar zahvaliti. Na splošno je o dr. Gregorčiču le edna sodba: **takega moža ne rodi vsako stoletje.** Poleg njega bo zastopal vaše koristi tudi mož prav iz vaše šrede, to je Ivan Torkar. Ta kandidat je kot nalašč za baško dolino in cerkljanski okraj in poleg voditelja stranke dr. Gregorčiča bo lahko vsestransko in uspešno deloval za vaše kmečke koristi.

Kraški kandidat je sodni svetnik dr. Hinko Stepančič, kraški rojak in domačin, ki se trudi in dela, bi rekli edino za Kras. Kraševci sami bodo najbolj vedeli, kolikokrat jim je žel kandidat dr. Stepančič na roko, kako jim je znal varovati in čuvati njih koristi, koliko se je trudil za razne ceste, vodnjake itd. Kandidat dr. Stepančič je mož na svojem mestu, kraški sin, ki pozna temeljito težnje in potrebe svojih volilcev. Kakor do sedaj, tako bo tudi nadalje temeljito zagovarjal interese kraških kmetovalcev v deželni hiši.

Za goriško okolico si je kanalsko ljudstvo izbralo samo svojega kandidata, kateremu hoče poveriti važno nalogo deželnega poslanca. Ta mož, ki živi v vedni stiki z ljudstvom in ve, kje se kaj pomanjkuje, ta mož je kandidat Matevž Pirih, župan v Kalu. Naša stranka je stem pokazala najbolj svojo skrb in smisel za ljudstvo, da je dalo volilcem na prosto, naj si oni zbero iz svoje srede moža, ki ga hočejo za svojega poslanca. Ljudstvo je odločilo za Matevža Piriha, župana v Kalu. Drugi kandidat za goriško okolico je bivši poslanec Miha Marinič, ki je bil kot poslanec za Brda vedno v dotiki z ljudstvom, ki je v najširšem pomenu vršil nalogo ljudskega in kmečkega poslanca. Posebno važno akcijo je bila poverila naša stranka kandidatu Mariniču lansko leto, namreč volitve v c. kr. okrajni šolski svet. Naš sedanji kandidat se takrat ni strasil ne truda, ne dela, ne stroškov; radovoljno je vzel vse to ogromno delo na svoje rame in ga tudi srečno in izborno izvedel. Liberalni nasprotniki so izginili iz okrajnega šolskega sveta in naši možje so prišli na krmilo. Vse to je neomejena zasluga kandidata Mariniča, ki pač zasluži tudi nadalje vse naše zaupanje. Tak mož je sposoben in vreden kmečki poslanec. Kot tretji kandidat stopa pred volilce dež. odbornik Berbuč, oni mož, na katerega so se zagnali vsi njegovi nasprotniki kot razdivjani volkovi. In vendar vedo ravno Vipavci in tudi drugi, koliko jim je storil že dobrega, koliko njih prošenj je rešil ugodno in uspešno. Ni pač zastoj častni občan tolikih občin, ki so mu dale to visoko odlikovanje za njegove zasluge. Saj je pač edino njegova zasluga, da se je prišlo pri c. kr. okraj. šol. svetu na sled znanim nedostatom, edino on je rešil goriški okraj še večje izgube. On skrbi za razne cestne in druge zadeve, kar mu je posebno glede na njegovo obširno znanje v deželni upravi lahko in temeljito mogoče. Tak mož kot je on spada neizpodbitno v deželni zbor, zato ga volilcem prav toplo priporočamo.

Možje, volilci!

Oglejte si dobro te kandidate, oglejte si njih vrline, oglejte si njih zmoglosti in sposobnosti. Oglejte si tudi druge, nasprotne, primerjajte jih in presodite. Ne ponujamo vam mož, ki so vam tuji, ne ponujamo vam kandidatov ki niso sposobni. Cele, prave može hoče naša stranka imeti v deželni zbornici, take može, ki bodo delali in skrbeli edino za ljudstvo. Proč s koristolovci, proč s politično nezrelostjo nove struje! Vsi kot en mož na volišče za kandidate naše stare domače struje.

Naprej, volilci!

Tretji se smeje...

Pregovor pravi: Kadar se dva prepirata se tretji smeje. Tako se je zgodilo ob zadnjih deželnozbornih volitvah. Še pred enim mesecem so bili liberalci na Goriškem na tleh in niso niti mislili, da jim bo mogoče postaviti kandidate. Tolažili so se z boljimi časi... Toda nenadoma je prišel preobrat. Zli duh je razdvojil katoliško stranko in navdal liberalce z upanjem. V naglici so postavili kandidate in glejte, dosegli so spet višino, katero so imeli pred tistimi strašnimi konkurzi in polomi. Ko so ljudje videli može iz katoliških vrst v prepiru med seboj, so se vznemirili in rajši volili liberalne oziroma »samostojne« kandidate. To je sad prepira, ki so ga zanetili, kakor pravi »L'Eco«, »i così detti nuovi strujeri«.

Zmaga nad S. L. S. v splošni kuriji so strujarji dosegli z raznimi sredstvi:

Prvo in poglavito sredstvo je bila laž. Naj se pomisli, da so radi tega v mestu celo skrivali »Novi čas« in ga na skritem pošiljali po deželi, kjer so ljudje verovali. Tako so lagali, da ima dežela 10¹/₂ milijonov dolga. To so po svoje posneli iz neke poslanice, katero je deželni odbor poslal finančnemu ministertvu, v kateri je rečeno, da bo dežela v bodočnosti potrebovala za razna dela 10¹/₂ milijonov kron. Ta dela so zlasti zidanje deželne hiše, deželne bolnice itd. Razume se, da bi bilo dobro, ko bi se vsa ta dela v desetih letih

izvršila. Toda, ako vlada ne da podpore, se brez dvojbe ne bodo izvršila. Spomenica navaja ta dela le radi tega, ker hoče deželni odbor kolikor mogoče veliko podporo dobiti. »Strujarji« so pa vse to drugače razlagali in razširjali vest, da ima dežela že sedaj 10¹/₂ milijona kron dolga. Podtaknili so celo govor svetniku Fonu, ki ga ni nikoli govoril, samo da bi prodrli se svojimi lažmi ter tako uničili velezaslužne poslance. Zraven tega so po vsej deželi vpili proti zvezi dr. Gregorčiča z laškimi liberalci, katere ni bilo. Pri vsem tem čudnem delu so jim pridno pomagali ljubljanski časopisi. »Slov. straža« je tudi dala svojo pomoč.

Tako so lagali. Prav po zgledu »Soča« in »Primorca«! Prepričani smo pa, da bo prej ali slej tudi nad temi lažmi zmagala resnica.

Nad svojim uspehom se »strujarji« ne morejo veseliti. Veselijo se edino le goriški liberalci. Bodočnost bo pokazala, da so bile vse obljube »strujarjev« prazne in da bi bila najbolje, ko bi se bili pokorili disciplini.

Volilci, ne verujte nič „Novemu času“!

»Soča« je že l. 1908. begala volilce s polomom deželnih financ. »Novi čas« jo ob letošnjih volitvah posnema.

Z neverjetno predrznostjo in nesramnostjo trdi, da ima goriška dežela deset in pol milijona kron dolga in da plačuje zanj pol milijona kron obresti. Pri tej nesramni laži se sklicuje na spomenico deželnega odbora, ki jo je lani izročil dr. Pettarin vladi in finančnemu odseku v državnem zboru. A v tej spomenici stoji črno na belem, da ima goriška dežela le štiri milijone in 408 tisoč K dolga. V primeri z dolgovi drugih dežel je ta dolg jako majhen. Saj ima mesto Gorica s svojimi 30.000 prebivalci tudi tri milijone dolga!

Spomenica deželnega odbora navaja tudi razna dela, ki so potrebna in katera bo dežela izvršila polagoma v prihodnjih letih. Ta dela so: Nova de-

želna hiša (660.000 K), deželna bolnišnica (2.000.000 K), uravnava Soče, Vipave in drugih rek (1.900.000); dalje navaja spomenica posojila, ki bodo potrebna. Posojilo za nakup osnovnih delnic za železnico s kranjske meje do Kobarida, oziroma do Bovca in za železnico Gorica-Červinjan (200.000 K), posojilo za osuševanje oglejskega močvirja (105.600 K), posojilo za hiralniški paviljon v zvezi z umobolnico (250.000 K), za podpore, ki niso bile še izplačane (1.060.074 K).

Ta spomenica je torej navedla do sedanjih deželni dolg (4.408.000 K), navedla je pa tudi najnujnejša dela, ki bodo v prihodnjih letih zahtevala približno šest milijonov kron. Teh 6 milijonov pa si še ni dežela izposodila in ti milijoni torej niso deželni dolg. To svoto denarja si izposodi še le prihodnja deželna uprava, ako bo hotela tekom prihodnjih let izvršiti gori navedena dela.

In kaj so storili hujškači okoli »Novega Časa«? Teh šest milijonov, ki ne tvorijo deželnega dolga, so prišli sedanemu deželnemu dolgu, in zdaj slepijo in hujškajo volilce, da danes nosijo davkoplačevalci 10 in pol milijona kron deželnega dolga in da plačujejo za ta dolg obresti v znesku pol milijona kron.

To laž o desetipolmilijonskem deželnem dolgu trobijo zdaj novostrujarski agitatorji po deželi, to laž ponavlja novostrujarski »Novi Čas«, četudi je moral objaviti uradni popravek deželnega odbora, da dežela nima 10 in pol milijona dolga in da ne plačuje pol milijona obresti.

Take nepoštenosti, na laži sloneče agitacije se zdaj poslužujejo proti našim kandidatom novostrujarji in njih glasilo »Novi Čas«!

Zato pa, slovenski volilci, ne verujte nič »Novemu Času«!

Politični pregled.

BOJI NA BALKANU.

Rumunska armada je prekoračila Donavo.

Iz Bukarešte se uradno javlja, da je rumunska armada na dveh mestih prekoračila Donavo. Mostove so napravili v sedmih urah. Rumuni prodirajo neprestano v bolgarskem ozemlju.

Rumuni zasedli Varno.

Pariška agencija »Havas« poroča, da so Rumuni zasedli Varno ter da bodo v kratkem zasedli Ruščuk.

Bolgarske čete se umikajo proti Sofiji.

Severni oddelki bolgarske armade se umikajo proti Sofiji. Bolgari so pričeli z vso hitrostjo utrjevati glavno mesto.

Bolgari oplenili avstro-ogrski konzulat v Serešu.

Iz Soluna se poroča, da so Bolgari napadli avstro-ogrski konzulat v Serešu ter ga popolnoma oplenili. Konzul Zlatko so vjeli in zaprli. Poslopje so zažgali, ko so odnesli iz njega, kar se jim je zdelo vredno. Konzul Zlatko je moral za se in za svoje plačati visoko odkupnino. Mesto Sereš so Bolgari zažgali na treh krajih. Tri četrt mesta je porušena. Nad 20.000 oseb je brez strehe.

Zmaga Grkov.

Grško vojno ministerstvo poroča, da se je razvila pri Rabini ljuta bitka med Bolgari in Grki, v kateri so Grki Bolgare popolnoma pobili. Bolgari imajo velike izgube in so se umaknili proti starim mejam, pustivši na bojišču mnogo orožja in municije.

Kolera v Skoplju.

Belgrajska »Tribuna« poroča, da se kolera v Skoplju hitro širi, kar povzroča med prebivalstvom hud strah. Vročina pospešuje širjenje kuge. Prepovedano je porabiti vodo iz reke Vardar ter se v njej kopati.

Turki napredujejo.

Iz Sofije se poroča, da so Turki dospeli do Bunar-Hisarja, t. j. 30 km preko linije Enos-Midia, ki je bila določena kot nova meja med Bolgarijo in Turčijo. Turška armada ni naletela na nikak obojeni odpor. Krščansko prebivalstvo beži pred Turki.

Turki nameravajo si zopet osvojiti Drinopolje in Lozengrad. Bolgarska vlada je naprosila velesile, naj preprečijo Turkom nadaljno prodiranje, ker je bila že sklenjena mirovna pogodba med Bolgarijo in Turčijo v Londonu.

Danev demisijoniral.

Bolgarski kabinet na čelu mu dr. Danev je podal svojo ostavko. V dunajskih političnih krogih smatrajo odstop Daneva kot znamenje, da se bode položaj zboljšal. Bolgarski kralj bo nato imenoval nevtralno ministerstvo.

Pogajanja za mir.

V Skoplju so se sestali ministerski predsedniki Srbije, Grške in Črne Gore: Pašić, Venizelos in Vukotić, da se pogajajo glede sklenitve miru. Govori se, da so se vsi trije zedinili, da sklenejo s Turčijo definitivni mir. Tudi glede pogajanj za mir z Bolgarijo so vsi trije ministerski predsedniki edini. Pričakuje se, da pride bolgarski pooblaščenec Gešov v prihodnjih dneh v Beograd, da se potem pričnejo mirovna pogajanja.

Darovi.

Jubilejni darovi za »Slov. Sirotiščec«.

P. n. gg. Franc Zuchiat 5 K; Ant. Sever 1 K; Josip Pavlin 50 vin; Franc Čebren 1 K; Katarina Gabršček 2 K; Alojzij Gulin 50 vin; Neimenovan 30 vin; Ivan Bednařik o priliki pogreba pok. g. Sedlaček-a 1 K in ravno toliko za »Šolski Dom«, Nekdo 20 v. Nekdo 56 K 23 v.

Za sklad »Slov. sirotiščec«.

P. n. gg. v Oblokah: Iv. Mavrer 1 K 20 v. Než. Mavri 40 v. I. Drole 20 v. Jera Lenard 10 v. Lov. Torkar 1 K. Jernej Pagon 60 v. I. Klavžar 1 K. Iv. Velkavrh 30 v. Val. Črv 60 v. Nik. Torkar 1 K. Ant. Čelik 80 v. Mat. Močnik 1 K; v Zakojci: Andr. Mavri 1 K. A. Koder 1 K. Mar. Krajnc 30 v. Anton Štocić 40 v. Jan. Bevk 1 K 60 v. Jak. Bevk 10 v. Jan. Selak 40 v. Mar. Valentinčič 1 K. Jan. Klavžar 1 K. Andr. Čufer 1 K. Mar. Brišar 20 v. Jan. Pajntar 70 v. Mar. Čelik 50 v. Iv. Brelj 1 K. Fr. Štacin 1 K; v Bukovem: Ant. Čelik 1 K. I. Jeran 20 v. Jak. Obid 50 v. Neim. 40 v. Marija Štravs 20 v. Mar. Lesjak 20 v. Mar. Mavri 10 v. Ant. Čelik 20 v. Andr. Selak 36 v. Fr. Obed 40 v. Mar. Pajntar 20 v. Než. Mavri 20 v. Jak. Razpet 40 v. Mar. Gruđen 30 v. Mar. Cvek 60 v. (Dalje prih.)

Domače in razne vesti.

Za definitivnega učitelja telovadbe na tukajšnji slovenski gimnaziji je imenovalo naučno ministerstvo nadporočnika 16. pešpolka Rudolfa Cvetkova. Nadporočnik Cvetko je absolviriral med drugimi zavodi tudi tečaj za učitelje telovadbe in sabljanja v Dunajskem Novem Mestu.

Pred kratkim smo trdili, da so bili med rušitelji goriškimi Slovincem prepotrebne sloge tudi Kranjci, ki so prihajali na Goriško s trebuhom za kruhom, a so hoteli takoj imeti komando nad nami domačini, kakor hitro so se nekoliko ogreli v solnčni Gorici. To trditev smo tudi dokazali! Pripomnili smo pa, da se je velika večina kranjskih rojakov, ki so na Goriškem, prilagodila našim razmeram, da z nami čutijo, z nami delujejo, se z nami veselijo in z nami trpe. A kako je zašumelo v kranjskih slovenskih listih! Očitati so nam provincialno ozkosrčno politiko, lokalni patriotizem, itd. Seveda se je zgražal tudi novostrujarski »Novi Čas«, trobenta kranjskega doktorja Breclja, kojo ureluje kranjski rojak Kremžar. A glejte doslednost teh ljudi! Pred kratkim je »Novi Čas« grdo napadel kranj-

skega rojaka, učitelja v Ročinju. Pravi, da ta učitelj odjeda kot občinski tajnik kruh domačinu, podi ga čez mejo na Kranjsko, oziroma pravi, da bo dr. Breclj kot katoliški mož v deželnem zboru in c. kr. okr. š. svetu delal na to, da bode liberalni učitelj izginil iz naše dežele in se vrnil na Kranjsko, od koder je prišel. Tu jih imate naše kranjske novostrujarje! Če se mi goriški domačini branimo kranjskih razdiračev, smo takoj »ozkosrčni politiki«, sami pa pade svojega kranjskega sorojaka čez Habelj, če ne trobi v njihov rog.

Česa so zmožni. Znani podtaknjeni »govori« poslanca Fona v Bukovci, v katerem so novostrujarji podtekli poslancu Fonu toliko gorostasnosti in neumnosti, da se mora človek kar za glavo prijeti, ta »govor« vsebuje tudi debelo tiskano trditev: Za kmetijstvo se je pa v zadnjih letih premalo skrbelo. Res čestitati moramo novi struji na načinu njenega političnega »delovanja«, še bolj pa pomisliti ubogo ljudstvo, ki bere take falzifikate. Ponarejen govor in še tako neumen. Če so hoteli novostrujarji kaj podtekniti, bi morali tako, da bi bilo verjetno. Ako pa pripisujejo posl. Fonu trditve, ki so nemogoče, potem so seveda temeljito pogoreli. Vsi prav dobro vemo, da naša deželna uprava ni že dolgo storila toliko za kmetijstvo kot ravno zadnja leta. Poskrbelo se je vsestransko in temeljito za našega kmetovalca, delilo se je podpore, nagrade, poskrbelo za gospodarski in gospodinski naraščaj potom raznih tečajev itd. itd. Vse to tudi poslanec Fon prav dobro ve, in le bedak ali hudobnež mu vtegne podtikati nasprotno izjavo. To so storili novostrujarji, ki so podteknili posl. Fonu kar cel govor, ki ga on sploh ni govoril.

Alozijeviše v Gorici vabi vse članke društva na letni občni zbor, ki se bo vršil v pondeljek dne 4. avgusta t. l. v prostorih zavoda. Dnevni red: 1. Volitev novega predsednika in dveh odbornikov. 2. Poročilo vodstva. 3. Slučajnosti. Prosimo obilne udeležbe; zanimivo bo poročilo o delovanju našega zavoda, ki se je moral boriti skozi 20 let z največjimi težavami in je vendar z božjo pomočjo vse premagal.

Odbor Alozijeviše v Gorici.

Alozijeviše v Gorici. Prošnje za sprejem v ta zavod naj se dološijo po cerkvenem uradu do 15. avgusta t. l. na spodaj navedeni naslov. Priložiti je: Priporočilo dušnega pastirja, šolsko spričevalo, krstni list, ubožni list, zdravinsko spričevalo v šolsko uporabo ter za odgovor znamke za 20 v. Navede naj se v prošnji, koliko bi mogli prispevati stariši. Prošnje brez navedenih prilog se ne bodo vpoštevale. Natančnejše informacije daja: Vodstvo Alozijeviše v Gorici.

Občina Vipava je dvignjena v 7. razred za odmero stanarine vojaštvu.

Nalezljive bolezni na Primorskem: Uradno so naznanjene sledeče nalezljive bolezni: Kuga na parkljih in gobcu v Dolini, v Tomaju, v Velikem Repnu in v Trstu, Črnica v Naklem. Smrkavost v Devinu. Svinjska kuga na Čresu in v Kastvu. Rožapila v Pazinu in v Kastvu. Kurja kolera v Materiji.

Realna gimnazija v Idriji. Kranjski deželni šolski svet se je izrekel po daljši razpravi, da se pretvori idrijska realka v realno gimnazijo.

Kolera na Hrvaškem. V Mitrovici na Hrvaškem in v Zemunu se je pojavilo več slučajev kolere, ki je bila najbrže prinesena iz Beograda. Oblasti so izdale najstrožje odredbe v svrhu da se kolera ne razširi.

Oblak se je utrgal včeraj v Gradcu, kar je povzročilo mestu in okolici povodenj, ki je ogrožala mnogo hiš na več krajih. Govori se, da je izginilo več otrok. Škode je precej. Voda je začela padati še-le ob 10. uri ponoči.

Star dolg.

Minulo je že mnogo let, odkar smo v kanalski čitalnici slovesno obhajali spomin na slavnega rojaka, Valentina Staniča. Menim, da je bilo leta 1868. V slavnostnem govoru je takratni društveni predsednik, kaplan, sedaj kanonik monsigr. J. Wolf, z jedernatimi besedami ocenil vrline in velezaslužno delovanje slavnega pokojnika. Po besedi pa smo se med domačo zabavo pomenovali, kako lepo in prav bi bilo, da bi se slavljenci v Kanalu postavili dostojen spomenik, ali da bi se vsaj vzdala spominska plošča v njegovo rojstno hišo v Bodrežu. Kolikor se spominjam, je bilo to med prisotnimi kanalcji že skoro dogovorjena stvar. A čas teče, nič ne reče in sam tudi ničesar ne naredi. Večina takratnih deležnikov je medtem pomrla, malo, čisto malo nas je še ostalo in ti smo že za staro šaro. Zdaj vodijo nove moči narodno stvar v Kanalu in tem hočem v spomin poklicati stari dolg s prijaznim pozivom, da

ga poravnajo, to je, da kaj ukrenejo v čast slavnemu rojaku, v čast Kanalu in v čast samim sebi.

V ta namen sem izcrlil glavne podatke iz Staničevega životopisa, ki ga je objavil svoj čas v »Soči« in pozneje v posebni knjižici Paulus — sedanji c. kr. dvorni svetnik in deželni šolski nadzornik v Ljubljani Fran Levec o času, ko je bil še suplent na tukajšnjem gimnaziju.

Staničevo delovanje je bilo posvečeno blagosti in prosveti goriškega slovenskega ljudstva.

Že kot dijak v Solnogradu lotil se je Stanič slovenskega pesništva. V knjižici »Pesme za kmete in mlade ljudi«, tiskani v Gorici 1838, je tudi »Večerna pesem«, o kateri pravi Stanič: »To sem zložil v Salzburgu 1787.«

Ko je v svoji prvi službi pastiroval kot samostalni kaplan na Banjšicah (od 6. jan. 1802 do marca 1809), je slišal, da prepeva mladina skoro same nečedne zarobljene pesmi. To je hotel odpraviti

in je tudi polagoma odpravil s tem, da je starim napevom sestavil nova, dostojna besedila in da je skoval marsikatero pesem, ki ni bila sicer pesniško dovršena, pa se je ljudstvu vendar prikupila po svoji mišni vsebini in po preprostem, prijetnem napevu. On ni bil pesnik v pravem pomenu besede, a koval je pesmi iz veselja do petja, skladal je napeve in širil med ljudstvo. Bil je buditelj in širitelj lepega petja. Na Banjšicah so do leta 1830, peli samo Staničeve pesmi in še se jih je nekoliko ohranilo med ljudstvom. Tam je ustanovil tudi šolo; sam je naredil klopi, sam podučeval in razdelil mnogo knjig med šolske otroke. Napravil si je tudi svojo tiskarno: Eno knjižico je na Banjšicah, dve pozneje v Ročinju sam spisal, stavil, natisnil, zvezal in razdelil med ljudstvo. Bil je velik prijatelj šolske mladine; večkrat je otroke pogostil, peljal jih v gozd, kjer so se igrali, uganjke ugibali, telovadili, peli in se potem prepevaje vračali domov.

(Dalje pride.)

GOSPODOV DAN.

OZNANILO.

21. jul. Praksedes, dev. (2. stol.), Olga;
22. jul. Marija Magd. spokornica, Plato, muč. (302), Teofil, muč;
23. jul. Apolinar, šk., muč. (75), Liborij šk. (396);
24. jul. Kristina, dev., muč. (300), Roman, muč, Franc Solan., duh. (1610);
25. jul. Jakob, ap. (44), Krištof, sp. (251);
26. jul. Ana, mati Marije dev., Valens, šk. (531);
27. jul. XI. ned. po Binkošti, Pantaleon, muč. (305), Bertold, opat (1142); evangelij: Jezus ozdravi gluhomega.

Javno čiščenje Najsvetejšega bo dne 25. jul. v Štjaku, dne 27. jul. pa samo v Furlaniji v Medeji in v Villesse, v slovenskem delu naše škofije to nedeljo ne bo v nobeni cerkvi javnega čiščenja.

Mnogoteri darovi.

Gotovo si je marsikdo že zaželel apostolskih časov, ko je bilo delovanje sv. Duha v cerkvi tako očitno. Najbrže si tudi ti, ljubi bravec, že obžaloval, da nisi mogel biti navzoč prvo Binkoštno nedeljo, ko je sv. Peter govoril in so ga vsi, vsak v svojem lastnem jeziku, slišali govoriti, ali vsaj rad bi bil videl, kako so ležali po cesti bolniki in je zadostovalo, da jih je zadela senca sv. Petra, pa so vstali ozdravljeni in naj so imeli že kakršno koli bolezen.

Blagrujemo one čase, ko so bili izvenredni darovi sv. Duha pri kristijanah nekaj navadnega, vsakdanjega. Sv. Pavel našteva: »govor modrosti, govor učenosti, vera, dar ozdravljanja, dar čudežev, prerokovanje, razločevanje duhov, dar jezikov, razlaganje govorov.« Tudi dandanes bi si želeli teh darov, katere pa deli sv. Duh slehernemu, kakor hoče.

Ako bi bili ti darovi dandanes na razpolago, skoraj gotovo bi si ljudje najraje izbirali dar ozdravljanja, dar čudežev, prerokovanje, dar jezikov in ravno ti darovi so dandanes najbolj redki. Kako to? — Potrebni več niso tako, kakor so bili takrat! in ti darovi prinašajo onemu, ki jih ima, razmeroma malo koristi. V prvih časih, ko je bil nauk Kristusov še nepoznan, v začetku sv. cerkve je bilo potrebno, da so kristjanje pozornost drugih vzbudili, toda, če je kedo kak čudež naredil, ni imel sam od tega samo nikakega zaslužnja, to ni bila njegova zasluga, temuč delo božje v korist nekristijanom, ki so pri takih znamenjih lahko prišli do spoznanja resnice.

Sv. Pavel uči kristijane, naj hrepenijo po boljših darovih — po takih, ki jim bodo več koristili in več zaslužnja prinesli in kot tak dar navede: krščansko ljubezen.

Kakor v onih časih niso bili vsi preroki in niso imeli vsi daru čudežev, temuč eden ta, drugi drugi dar in torej drugo službo, tako tudi dandanes nimajo od Boga vsi enakih darov. Eden ima bistri um, drugi zdravje, tretji bogastvo, še drugi visoko službo, čast — a vse to deli Bog, komur in, kakor hoče. Nihče ne bodi drugemu nevošljiv, vsak pa naj rabi dar, katerega je prejel, v korist sebi in drugim. Česar nisi prejel, o tem ti ne bo treba dajati računa in — če imaš menj darov, ne bodi žalosten, račun in odgovor bo ložej, kakor, ako bi ti bil Bog dal več.

Vsak naj gospodari s tem, kar ima! Si učen? Prav! Povej še drugim, česar ne vedo! Si bogat? Lepo! Pomagaj pa onim, ki nimajo! Si dober govornik? Pojdi mej ljudi, navdušuj, podučuj, pobijaj sovražnike božjega kraljestva!

Morda pa nimaš glasu, znabiti niti razločno ne moreš govoriti, a pero ti je pokorno — potem se vsedi, piši, kolikor moreš in kolikor je potrebno! Ako pa nimaš nobenega takega daru, ki bi te postavil na svetilnik, ne bodi nevoljen zato — iščite, hrepenite po boljših darovih! Ponižnost, zatajevanje, krščanska ljubezen, sploh krščanske čednosti, te so še boljši darovi, katere si vsakdo lahko pridobi in, ki več koristijo, kakor učenost, bogastvo, dober jezik, ali dobro pero in čast! Vse to je sicer lepo in samo na sebi dobro, a tebi ne bo koristilo, ako ne bodeš teh darov rabil v čast božjo in v korist bližnjemu.

Kar imaš od Boga, s tem se ne bahaj, ker to ni tvoja zasluga, pa tudi s svojimi dobrimi deli ne, ker bi bilo to znamenje prevzetnosti, ki vse pokvari — le beri današnji evangelij (za X. ned. po B.) o farizeju in o cestinarju! Pač pa naj vsak tako uporabi darove, ki jih je prejel od Boga, da se doseže namen, katerega je Bog nameraval.

Iskrice.

Grenka »stavžentroža« je zdravilna, sladka volčja črešnja pa morilna.

Požrešnost, pijanost, grdoba pripravi človeka do groba.

Zakaj so pač take postave na sveti — da, če si pokoren, vest mora trpeti!

Kuge se boji?
Le urno naj beži! —
pred kugo ne, —
pred kužnimi ljudmi!

Modrosti celo nemarnost škodi,
le v lepi obliki ti bo po godi.

Ker mu dopade, slaboto le išče,
zato so pa usta njegova — smetišče.

Kdor ni zadovoljen stem, kar je mogoče,
ostane pač nezadovoljno otroče.

ZA KRATEK ČAS.

Jerica je služila pri Potokarju za pastirico; pasla je ovce, katerih je bilo 15, 11 belih in 4 črne. Dasi je bila vestna, vendar se jej je pripetilo nekega poletnega dne, kaj — lahko uganete — ovce je zgubila. Bilo je res zelo vrpče, v senci pod košato bukvice pa tako prijetno, »kakor bi angeljci godli«, da se ne bodemo nič čudili, ako jo je skušnjava premagala. Vlegla se je na zelen mah in, kakor otroci, kmalu prav sladko zaspala.

Še le proti večeru se zbudi; najprej pogleda, kje so ovce — nih! Teka sem in tija, išče, kliče, joka, vabi: »sol, sol!« — nič, nikjer nič, se ve da, v par urah se lahko daleč pride. Kaj narediti? Domov iti tako? Še misliti se je bala, kaj bi Potokar naredil, kako bi pela brezovka! Pa domov ne iti! kam pa? Brezovka bi vse eno ne odšla! Misli — misli — pa se domisli.

Ob poti proti domu je bila Gričarjeva hiša in z Gričarico ste se precej dobro razumele. Kar notri gre Jerica domov gredé in naprosi: »Lepo prosim, posodite mi za noč 15 ovcá, 11 belih in 4 črne — napaši sem zaspala, pa so se mi ovce zgubile, tako pa ne smem domu, če ne bom tepena — posodite mi jih, koj jutri jih vam priženem nazaj.«

Gričarju se je dekletce smililo, res jej je posodil ovce in Jerica žene o mraku Gričarjeve ovce v Potokarjev hlev in — nihče ni zapazil ničesa, razun čudili so se, da tako »nagajojo in ne marajo rade iti v hlev« kakor po navadi.

Drugi dan je Jerica Gričarju ovce vrnila, sama je pa iskala svoje in res tudi našla ter drugi večer prignala prave domu, ki se niso več tako branile iti v hlev.

Kedaj je zvedel Potokar, kako je njihova Jerica premetena ne vem, go-

tovo pa ne takoj, no in kesneje — kazni zastarajo; zlasti, ker ni bilo nobene škode. Tepena pa le ni bila!

Novi vek.

Romantičen igrakaz v petih dejanjih.
Spisal * *

(Dalje.)

Jeronim Attems: Vse se bo zgodilo, ljubo dete. Prav zavoljo tebe, se hočem potruditi. Toda povej pred vsemi še enkrat, ali smemo tvojim besedam zaupati? Kaj se je zgodilo s teboj na Skalnici?

Uršula: Nebeška gospa mi je naročila: »Reci ljudstvu, naj mi tukaj hišo zida in me milosti prosi.« Videla sem resnično njen mili obraz, slišala nje mili glas.

Jeronim Attems: Povej, ali ni mogoče, da bi se bila motila?

Uršula: O ne! Ko sem čula, ko sem njej v čast molila, takrat se mi je prikazala.

Jeronim Attems: Kaj si pa potem storila?

Uršula: Tekla sem domov povedat materi! Mati je šla potem z menoj na Skalnico po živinico. Lepa je bila Marija ko roža, kakor lilija, vsa ljubeznjiva! Nje lasje so bili, ko nežna volna, nje lica ko jabolka, nje ustnice ko škrlat, nje oči ko oči golobčkov, nje beseda presladka. Kdo bi jo mogel popisati? Kdo bi mogel nasprotovati njenemu naročilu?

Martin Doljak (proti Štefanu Gomiščeku, ki se ne gane): Pojdemo, pojdemo!

Uršula (ki prime spet Štefana Gomiščeka za roko): Jaz vas ne pustim!

Martin Doljak: Pojdemo, pojdemo! Kdo bo poslušal to norico?

Uršula: Ne pojdete! Jaz vas ne pustim (drži Štefana Gomiščeka).

Martin Doljak (proti Štefanu Gomiščeku, ki je vidno ganjen): Nazadnje bo še tebe zmotila? Pojdemo!

Jeronim Attems: Može! Od moje strani ni za zidanje cerkve nobene zapreke več. Dobite si še cerkvenega dovoljenja!

Župan Janez Droč: Predlagana deputacija pojde v Oglej.

Uršula (ki pade na koleni pred namestnika in mu poljubi roko): Hvala Vam tisočkrat! Marija naj poplača! (Vsi vstanejo.)

Župan Janez Droč: Zahvaljujemo se Vam za milost, ki ste nam jo izkazali! (Vsi podajo roko namestniku.)

Martin Doljak (z visokim in pretilnim glasom): Mi se bomo pa pritožili na glavarja in na samega kralja.

Jeronim Attems: Svobodno!

Uršula: O, ne delajte tega nikar! Ostanimo otroci Marijini!

Martin Doljak: To je malikovavstvo. Bomo videli, kdo bo zmagal. (Odidejo.)

Uršula (kliče na velik glas za njimi): Zmagala bo Marija! Njej bodi čast in hvala vekomaj!

(Zavesa pade.)

(Dalje pride.)

Naivnost.

»Novi čas« je prav hudo zameril, ker smo imenovali novostrujarje »naivne« — zato je prinesel v št. 26. sledečo »novico«: »Kdo je naiven? Današnji »Primorski list« pravi, da so naivni vsi tisti, ki žele, da bi se katoliške stranke združile v dež. zboru. Namigava, da zveze s katoliško furlansko stranko ne bo! Naivna je duhovščina skoro vseh goriških dekanatov, ki je odločno in soglasno zahtevala, da se katoliške stranke združijo. Naivno je vse katoliško slovensko ljudstvo, ki hoče, da bodi zvezi z laško-liberalno stranko konec enkrat za vselej!«

Vse to debelo tiskano, dvakrat podčrtano! To se pravi pisati kretenasto in načelno!

Isto povdarja »Gorjan« v št. 27 (4./7.): »Naši krščanski poslanci se morjo združiti samo s krščanskimi Furlani.«

Pozor! V št. 28. a piše pa že debelo tiskano, da bi pač nihče ne prezre: »G. Rojec je izjavil v imenu Mlade Slovenske Ljudske Stranke, da se stranka ne bo vezala ne na desno, ne na levo, ampak bomo vedno zastopali le narodne, verske in gospodarske koristi v deželnem zboru.«

Ako pustimo gorenjo trmasto opazko o zvezi z laško-liberalno stranko, ker konsekvntno bi morali istotako ogorčeno povdarjati zvezo furlanske ljudske stranke s slovensko - liberalno. Ženi, ki je še v vodi kazala, da je trava postrizena in ne pokošena je zastoj kaj dopovedovati. Poglejmo stvar samo!

Najpoprej zahtevajo za žive in za mrtve, cela stranka, ne posamezniki, da se morajo naši krščanski poslanci združiti s furlansko ljudsko stranko — no vsaj ena bilka, na katero so obešali svoja katoliška načela — in koj potem, še preden je bil izbran kak poslanec, pa vse skupaj sami prekličajo: »nič zveze ne bode!« Kam ste dejali svoja Mahničeva načela? Zakaj ste pa celo vojsko vzdignili? Kje je pri vas Mahničeva pomlad? Kaj porečejo sedaj vsi oni duhovniki, ki so odločno in soglasno zahtevali, naj se združite obe krščanski stranki? Pa ne, da bi vas bil prepričal »Pr. L.« s svojo 27. b) številko v članku »S kom naj se združimo?« Ne verujem tega, ker vem, da se vas nič ne primé in, da nočete ničesar slišati, kar pravimo mi. — Stegnili so svoje tipalnice ter potipali nekoliko, ali bi bilo sploh kaj upanja na vspešno sodelovanje s furlanskimi poslanci, a otipali so trd kamen — torej — nazaj!

Res, naiven mora biti, kedor bo pričakoval, da bodo Furlani za Slovenci pečene piške metali, te bodo raje prihranili za svoje volilce, sicer se jim ne smejo več prikazati pred oči!

Naiven mora biti, kedor pričakuje, da bodo Italijani, ki imajo večino — tako spremenili volilni red, da dobe Slovenci večino, ki jim gre po pravici — da bi sami glasovali za to, da pridejo ob prvenstvo — isto, kakor da bi pričakovali, da si sami privežejo vrv za vrat in se obesijo — in vendar novostrujarji to resno obetajo, da bodo izvršili. Naivni so vsi, ki takim obljubam verjamejo. Naivni so oni, ki upajo, da se bo volilni red Goriškega mesta spremenil Slovincem v korist — spreminjati bi ga morali Italijani v svojo lastno škodo, naiven je, kedor jih ima za tako naivne.

Naiven je, kedor ne razume, da je treba res računati z »danimi razmerami« — ali, ako novostrujarjem beseda »naiven« ne ugaja, recimo pa raje »neumen«.

Kako bi bilo moči Slovincem pomagati »pri danih razmerah« sta »Gorica« in »Pr. L.« že večkrat pojasnila — ne vemo pa, ali novi politiki vidijo tako daleč.

Pametno je pa samo, kakor je poljšani »Novi čas« spoznal: Nobene zveze, pač pa potegovati se in podpirati, kar spoznajo naši poslanci za dobro in koristno — a to smo mi že davno vedeli in se po tem ravnali — zakaj torej vsa ta »načelna« vojska?

Zavriskalo je ljudstvo!

Ob napovedi boja, piše »N. čas«, da je ljudstvo zavriskalo. Ako bi bil rekel »zaplakalo«, bi bilo bolj resnično — vsak, kedor ima srce na pravem mestu, mora razdor obžalovati in se sploh res obžaluje. Zavriskalo ni ljudstvo, najbrže pa en kandidat nove struje!

Mislino s svojo glavo.

Se vidi. Najprej pišejo, da je samo to merodajno, kakšna načela kedo ja vno priznava, zasebno življenje nas ne briga. To je bilo torej načelo lastne glave mladostrujarjev. Pride »Slovenec« in piše nasprotno — takoj so naši novi obrnili klobaso in v št. 28 že prinašajo debelo tiskano ravno nasprotno mnenje in konča članek: »In ravno to načelo polovičarstvo stare struje je vzrok, zakaj je nastopila nova struja«.

Nikar se ne smejajte! Če sami sebe za starostrujarje izdajajo in so sami vzrok, da so morali proti lastnemu polovičarstvu nastopiti. Oh! kakšne so te glave!

Mesne novice.

m Odločen čin dr. Stepančič-a. V noči od sobote na nedeljo so pribili pristajši italijanske stranke na deželni hiši, ravno nad uhom v deželno dvorano, kjer se je vršila volitev, velikanški lepak, s kojim so se pozivljali volilci, naj volijo le italijanske kandidate. Nad tem z volilno slobodo ne združljivim činom so se opravičeno spodbudili volilci slovenske narodnosti. V svoji ogorčenosti so opozorili na to deželnega odbornika dr. Stepančiča, češ naj potrebno ukrene, da se ta protizakonita reklama odstrani. In res — dasi je bila zadeva jako kočljivega značaja — se je dr. Stepančič takoj zavzel za stvar, je interveniral najprej pri političnem komisarju, ki je predsedoval volilni komisiji, in potem pri policijski oblasti na glavarstvu ter dosegel, da se je vse poštene volilce v oči bodeči kričeči lepak pribit pod plapolajočo deželno zastavo, kmalu odstranil.

m Ogenj je nastal v ponedeljek zvečer v neki lopi v ulici Al. Volta. Lopa je pogorela. Druge škode ni.

m Odpri lekarni. Od 20. do 27. t. m. bodele imeli ponočno službo lekarni: Liberi - Tromba.

Iz goriške okolice.

Z dežele, 17. julija. — Nekateri se že veselijo dosedanjega »uspeha«. Ne spominjajo se ne Roboama, ne poljske zgodovine, ne Salomona. Sedmo reč trdi Gospod: kdor razprti se je med brati. Bojijo se pa, da bi znal pasti naš voditelj in delajo dosledno — proti njemu. Nehvaležnost plačilo sveta! je stara lajna.

Kmalu bodo volitve še v kmeč. občinah, in tu pokažejo, nekateri spet hvaležnost. — Laži ni zagovarjati nikdar, pa naj je kjer koli. Poleg druge agitacije je tudi to: da bi bil naš kandidat postavil Najvišjega v neugodno luč. Zakaj ne govorite resnico, da je znani inostranec Dr. F. vzročil ta nevšečni prizor? Ali naj trpi naš človek za ptujca? in naša stranka? Ali je to pravično? Njemu — ptujcu — ste prizanesljivi, pri nas ne poznate tega.

L. 1905 je pisal raj. pesnik gledé (Prešernovih »častilcev«): Človeku je skoda žal, da je kdo kako vrsto zapisal: pozabili bi vsaj po smrti njegove slabosti. — Tu pa pozabljajo že pri živem njegove vrline!

L. 1896 je pisal on, ki je imenoval svojo domovino šaljivo »slav. katastrolo«: Me prav to veseli, da so vsi naši izšolani občinarji vrli delavci na narodnem polju — eden tako, drug drugače. Ali vidi se, da novih ne veseli delovanje najbolj delujočega. — Še l. 1912 so izrekli pri Šribarju navdušeno zaupnico, letos ne vedo več za to. In drugi, ki so nekaj prejeli, mogoče tudi ne bodo vedeli?

L. 1911 so pisali Vrsenci: Ponosni smo na to, da ob vsakratni volitvi, ko

se gre za to, da se postavi našega rojaka na odlično mesto narodnega zastopnika, z veseljem hitimo tudi mi na volišče, in vsak po svojih skromnih močeh pripomoremo do izvolitve. Vsi pojdemo na volišče za našega rojaka duhovnika in dobrega narodnjaka dr. A. G. — Od tega vas nobena sila ne leva ne desna ne odvrne. Da bi nam nebo naklonilo mnogo, mnogo takih duhovnikov, rodoljubov in značajev, in pa tudi mnogo, mnogo takih delavcev za blagor ljudstva. Vse drugače bi bilo na Slovenskem. — Pri teh podivjanih razmerah ne vem, ali bodo letos stanovitni; zdaj je virtus vse nekaj drugega.

Sicer sem povedal že večkrat, kaj je dejal oni, ki pozna dr. Gregorčiča že 50 let: Če so Slovenci zmožni, da ga vržejo, me bo sram do groba, da sem goriški Slovenec.

Še to. Prišli so časi, o katerih je bilo prerokovano, da bo kmet kmeta vladal. Recimo, da je prav. Ali Lahi imajo bolj izšolane moze — mi je bilo rečeno; in kmet sam pravi včasih, da ni za to. Torej: kdo bo sedel pa v odboru? Sicer pa je to le moja misel, ki je ne vsiljujem. To je le proti tistim, ki odpravljajo bolj izobražene za taka odgovorna opravila.

g Čepovan. Redni občni zbor tukajšne hranilnice in posojilnice bo 27. julija — v nedeljo ob 3. uri pop. z župnišču s sledečim sporedom: 1. Poročilo načelstva; 2. potrjenje računskega sklepa za l. 1912; 3. volitev načelstva in nadzorstva; 4. spremenitev pravil; 5. slučajnosti.

g Umrl je dne 8. t. m. v Gor. Cerozemem kolon Anton Koršič, oče 10 otrok. Bil je v društvu »Zveza slov. kolonov«. Pogreb je bil dne 10. t. m. Svetila mu večna luč!

g Izjava. Pri uredništvu »N. Č.« je prišlo nekako v modo, da se vsi dopisi iz Števerjana meni podtikajo. Članek, ki je izšel nedavno iz naše občine v »P. L.« radi boja novostrujarjev proti alkoholizmu se je pripisal meni na rovaš. Mislil sem že radi tega naprositi slav. ured. »P. L.« naj potrdi, da članka nisem jaz priobčil, a ker mi je bilo to le privatno očitano sem svojo namero opustil. Drugači pa je z dopisom v predzadnji št. »P. L.«, ki prinaša neke račune g. dr. Brecljina in nekatere njegove izjave proti tukajšnjim občinarjem.

Ta članek je ured. »N. Č.« brez vsakega vzroka v svojih predalih meni napotilo. Vsled tega uljudno prošim sl. ured. »P. L.« da resnici na ljubo prizna, da dotičnega članka nisem jaz priobčil. Kar se pa tiče mojih računov kot obč. tajnik, priobčim v kratkem vse svoje prejemke v tem letu, ki pokažejo, da ni ravno vse res, kar mi »N. Č.« očita. Gospodom novostrujarjem ne bom za danes brallevitov. Saj vedosami, kako so ravnali z menoj. Bil sem njih vnet zagovornik in če so me z breami odbili so sami krivi, da sem se jim postavil po robu. Gospodje dobro vedo, da sem jih večkrat prosil naj mi grejo v marsikaterem oziru na organizatoričnem polju na roko, a pošiljali so me od Poncija do Pilata — po aprila. Dobil sem utis, da nočejo učiteljstva pustiti k narodnemu delu, dobil tudi utis, da so principijelno proti učiteljskemu stanu in dobil sem vrhu tega še utis, ki ga za danes zamočim.

Priznavam, da je učitelj dolžan uravnati svoja dejanja in nehanja na krščanski podlagi. To sem javno naglašal v časih, ko so učitelji najbolj trpeli radi svojega katoliškega prepričanja, ter moral radi tega doprinesiti marsikatero žrtev, tega mi menda gospodje pri »N. Č.« ne bodo oporekali. Stal sem pa in stojim neomajano na stališču, da se mora učiteljski stan vpoštevati, ker ima lepo in vzvišeno nalogo ter zahtevam, da se temu stanu pusti tudi beseda v javnosti. Zato sem proti vsakomur, ki

hoče spraviti učiteljski stan pod peto; zato sem proti novostrujarjem.

Likar.

O pomba ured. potrjujemo, da dopisa iz Št. Ferjana v predzadnjem »Prim. Listu« v zadevi zdravniških računov dr. Breclja in drugih zadev omenjenih v istem listu, nismo dobili od g. nadučitelja Likar marveč da prihaja isti dopis od druge osebe.

g Nesreča pri delu. Pri prevračanju težko naloženega voza v podgorski papirnici je voz padel na 44letnega Ivana Benedetič iz Ločnika in na 28 letnega Josipa Oblak iz Pevme: Prvi je dobil rano na levi roki, drugi pa rane na hrbtu in notranje poškodbe. Oba so spravili v goriško bolnišnico usmiljenih bratov. —

g Z dežele. Izid volitev nas ni presenetil. Mladostrujarji so poslali v boj vse kar je na njih strani. Agitirali so od moža do moža in vse, kar je z njimi, je stopilo na volišče. Nasprotno so se pa slabo obnesli naši ljudje. To naj jim bo v zgled, kam se pride, ako vlada med volilci taka brezbriznost, kakor je vladala pri naših. Pri zadnjih volitvah smo bili poraženi, to je res, **a strti še nismo.** Naša moč je še velika in gotovo je imamo še toliko, da pride čas ko obračunamo z dr. Brecljnom in njegovimi pristajši. Včeraj se nam je sporočilo iz Gorice, da prideta Breclj in Kovač v ožjo volitev in takoj se je pojavilo med nami vprašanje, kaj imamo v nedeljo storiti. Do sedaj je bilo naše mnenje, da Breclj ni za poslanca, ker je naredil med nami prepir in ker hoče v naši deželi ukazovati. Od nedelje sem se pa Breclj gotovo ni spremenil, in tako moramo ostati tudi mi proti njemu, kakor smo bili do sedaj. V nedeljo zato tudi ne bomo volili dr. Brecljina. Težko nam bo če zmagajo liberalci, to je res, a tolažilo nas bo prepričanje, da bi ne bilo prišlo do tega, če b inovostrujarji ne razbili edinosti v naši stranki.

Mi smo že prej svarili in delali za mir. Novostrujarji so pa upili, da ne de nič če pride v dež. zbor kak liberalci in so bili s tem še bolj zadovoljni kakor pa z zmago stare struje. Morda bi ne bilo narobe če bi jim sedaj rekli mi, da je tudi nam ljubše ako pride v deželni zbor kak pameten liberalci kakor dr. Breclj. Saj nam je mož pokazal da zna le škodo delati. Komaj je stopil na politično polje, pa že je povzročil davkoplačevalcem, na tisoče škode z ožjimi volitvami. Kaj bi pa bilo šele če pride v zbornico. Ta mož res ne sme noter!

Iz kanalskega okraja.

kl Iz Ročinja. Od lanske jeseni upravlja našo duhovnijo g. Ivan Drašček. Takoj po svojem prihodu je začel uganjati svoje novostrujarske »špase«. Svojo novostrujarsko žilco je gosp. upravitelj pokazal posebno sedaj za volitve. Dve nedelji zaporedoma je imel kar cel volilni shod v cerkvi. Minulo nedeljo je najprej udril po liberalcih, potem pa se je spravil na g. dr. Gregorčiča, oziroma na njegovo stranko. Ali Vam je znano, g. upravitelj, koliko dobrega je napravil g. dr. Gregorčič za našo občino? Če bi to vedeli, dvomim, da bi se upali med nami tako strastno ruvati in agitirati cel čas po gorah proti njemu in njegovi stranki! Gotovo bi se ne upali v cerkvi trditi, da je njegova stranka liberalna in da je bila zvezana z laškimi liberalci.

Svetujemo Vam torej, g. upravitelj, krenite pravočasno na pravo pot! Pri zadevajte si raje za utrditev prave vere in pobožnosti ter povzdigo splošnega blagostanja med nami. Opustite zdražbarstvo in žaljenje ljudi, ki prinaša nam in Vam le škodo. Navajajte nas raje k delavnosti in ne k pohajanju in zane-

marjanju verskih dolžnosti. To je tudi Vaša prava dolžnost. — r —

Iz tolminskega okraja.

t Iz Grahovega. Volitve dne 13. t. m. so bile jako burne. Volivci so cepali na volišče kakor piškavke s hruškovega drevesa. Od 509 volivcev je bilo oddanih samo 130 glasov, še od teh 4 prazni. Vzrok temu je, da so se ljudje vže nasitili tega preganjanja. Za agitatorja novih strujarjev je bil Humar, četudi na dan volitve to ni dovoljeno. Kakšne do-brote je obečal ljudem, ne vemo. Najbrže da bode usnje sedaj bolj po ceni, ker je toliko novostrujarjev; zlasti pa za tiste, ki radi brez potrebe čevlje trgajo. Ali pa tudi zato, ker drugače sploh kaže slaba letina ter da bode boljša kupčija s smrekovim in hrastovim čreslom, katero rabijo novostrujarji. Da pa pride tudi en zdravnik v deželni zbor bo dobro; nam kmetom bo povedal, kje se kupuje arnika encijan in druge take hribovske rastline za zdravilo, da bomo imeli kaj kupčije — ali pa da bode obvezoval ranjence, ako se stepejo v deželnem parlamentu.

Hribovski volilec.

Iz bovškega okraja.

b Iz Bovca. Okrajno glavarstvo jemlje za volilne komisarje večinoma drž. uradnike, ker drugi ljudje so menda vsi zagrizeni strankarji in torej ne uživajo zaupanja pri glavarstvu.

Naš cestni mojster je tudi državni uradnik in kot tak tudi volilni komisar, a obenem tudi zagrizen novostrujar. Le čudno se nam zdi, da je imenovalo glavarstvo za volilnega komisarja tega človeka, ki bi bil bolj sposoben za agitatorja novostrujarjev, kajti lazil in vozil se je par dni pred volitvami okoli in delil »Novi Čas« in novostrujarske lepake ter glasovnice vsakomur, posebno pa svojim cestarjem, katere smatra menda za svoje priganjače, kateri naj bi priganjali svoje delavce na volišče volit tiste kandidate, za katere je pač g. Rijavec.

Ali more biti agitator (c. kr. uradnik) obenem volilni komisar? To ugan-ko naj nam reši glavarstvo!

Iz sežanskega okraja.

s Z dežele. Došla nam poročila kažejo, da gre dr. Brecljnova politika v klasje. Z mirno dušo so njegovi agitatorji povdarjali po deželi svojo politično modrost v času volilnega boja, ter napovedali, da ni izključeno, da prideta v splošni volilni skupini dva liberalca v ožjo volitev. Novostrujarji so s tem skoraj z gotovostjo računali in pri tem trdili, da je boljše če pride v deželni zbor kak liberalci kakor pa somišljenik stare struje. To moramo imeti sedaj pred očmi in po tem uravnati svoje korake. Izid volitev nam kaže, da bi bili liberalci do konca pobiti, ko bi stopila S. L. S. nerazdružena na volišče. Brecljnov punt pa nas je postavil pred žalostno resnico, da se moramo sedaj z liberalci kosati. Toda usoda je včasih zlobna! In tudi tu je pokazala svojo zlobnost. Pognala je v boj očeta razkola v S. L. S. ter mu postavila za nasprotnika enega iz nasprotnega tabora. V nedeljo se bosta bila. Za novostrujarje je to hud poper. Te ožje volitve so sami povzročili, zato bi bilo pametno, da naši somišljeniki ne gredo po kostanj v žrjavico za one ljudi, ki so našo stranko tako ponižali. Mi smo svoje glasove že preteklo nedeljo oddali za kandidate S. L. S. in s tem storili svojo dolžnost. Dr. Brecljnova politika je kriva, da ima dežela z ožjimi volitvami na tisoče škode. Neumno bi bilo sedaj od nas, da držimo temu možu hrbte, da bo po njih plezal kvišku. Pozabiti pa ne

smemo tudi, da je v volilnem boju stopil s svojimi pristaši odločno proti nam, zato ga moramo šteti za našega nasprotnika in na to nekaj dati tudi ko rabi našo pomoč. **Mi smo proti vsakemu, ki je proti nam, to bodi v nedeljo naše geslo.**

s **Stekel pes v Povirju.** Minolo soboto se je k nam priklatil, ne ve se odkod, stekel pes, ki je obgriznil kakih 8 otrok in več psov ter izginil; ne vemo, če so psa že zasledili ali ne.

s **Živinski semnji v Sežani in v celtem sežanskem okrajnem glavarstvu** so zaradi nevarnosti kužne bolezni na gobcu in na parkljih do nadaljne odredbe ustavljeni.

s **Naklo.** V soboto se je peljal tukajšnji 54 letni posestnik Gombač z vozičkom v Trst k zdravniku. V neki ulici pa se je konj splašil, vsled česar se je voz prevrnil. Gombač je pri tem tako nesrečno padel na trd tlak, da je ostal takoj mrtev. Gombač zapušča ženo in 10 otrok.

Bad Ischl 9. 7. 1913. Danes imamo že 21. dan neprestano dež. Hribi so v višjih legah s snegom pobeljeni. Temperatura je skoro taka kot pozimi. Dne 7. t. m. smo imeli v Ischlu in v Laufenu procesijo za boljše vreme. — Briskim trgovcem s sadjem v nemških krajih se letos vsled slabega vremena slabo godi, ker je na deželi prav malo letoviščarjev.

Po sklepu lista smo prejeli:

Volilci mesta Gorice in Furlanije! Narodni odbor združenih Slovencev v Gorici se prav toplo zahvaljuje vsem Slovincem, ki so storili svojo narodno dolžnost s tem, da so pri volitvah za splošno kurijo dne 13. t. m. oddali svoje glasove slovenskim kandidatom ter s tem dosegli časten uspeh in povzročili ožjo volitev med kandidati Italijanske ljudske in liberalne stranke.

Prisilili smo s tem naše italijanske sodeželane, da nas morajo tudi v tej skupini vpoštevati.

V Gorici, dne 16. 7. 1913.

Narodni odbor združenih Slovencev v Gorici.

Drugi Redl je inženier pri zgradbi trdnjav ob italijansko - tirolski meji Peyer iz Brna. Po Redlovi aferi so postali vojaški krogi nanj pozorni, ker je z družino vred jako razkošno živel. Dognalo se je, da je s pomočjo svoje soproge Berte in 20 letnega sina prodajal načrte najvažnejših južnih obmejnih trdnjav Italiji. Sin je utekel. Peyerja in njegovo soprogo so aretirali. Pri hišni preiskavi so našli mnogo obtežilnega materiala, a glavne in najvažnejše dokumente je vzel s seboj pobegli sin. Stanovanje je bilo luksurično opremljeno. Oprava sama je vredna čez 60.000 K. Našli so tudi hranilne knjižice za skupni znesek 40.000 K in mnogo drugih dragocenosti.

Povodnji imajo na Ogrskem v zadnjem času vse polno. Reka Maros je že v četrtrič prestopila bregove ter poplavlila več krajev. Škoda je velikanska.

Nerednosti v tobačni tovarni. V tobačni tovarni v Hainburgu so prišli na sled velikim nerednostim. Štiri osebe so bile aretirane in proti drugim trem se je dvignila obtožba. Tako poroča »Arbeiter Zeitung«.

Poseben vlak za obiskovalce Adria-razstave na Dunaju. Od 2. na 3. dan avgusta 1913. bo vozil na progi Trst c. kr. d. ž. — Dunaj, zapadni kolodvor, čez Gorico državni kolodvor, Jesenice, Celovec, Selzthal, Amstetten poseben vlak za obiskovalce Adria razstave s 25% vozninskim znižanjem za vožnjo na Dunaj in nazaj na razdalje preko 100 km. Vozninsko znižanje se dovoli za II. in III. razred od vseh postaj proge, kjer vozi posebni vlak, in od postaj stranskih prog, ki so razvidne iz zadevnih lepakov, na ta način, da se plača za vožnjo na Dunaj polovični vozni listek osebne- ga vlaka in ob enem za povratek celi

vozni listek osebne vlaka. Z voznimi listki se sme voziti na vožnji tja s postaj, kjer se vstavlja posebni vlak, le s tem posebnim vlakom, glede drugih prog in na povratku pa z voznorednimi osebni vlaki, pri čemer je dovoljena uporaba brzovlaka proti plačilu v tarifi določenega doplačila za brzovlake. Podrobni podatki so razvidni iz zadevnih lepakov in se zvedo v vseh postajah na progah, ki prihajajo v pošteve.

Vzgoja v pogovorih. Otroci se nič manj ne uče z očmi, kot z ušesi. — Otroci se govoriti hitro nauče, molčati včasih vse življenje ne. — Otroci naj čakajo, da jih vprašaš. — Otroci so pravo veselje materi in blagoslov hiši. — Otroci so dostikrat most do neba. — Mali otroci stopajo materi na obleko, veliki na srce. — Ena mati bo prej zredila sedem otrok, nego seden otrok eno mater. — Otroci so biser, ki ga je pa treba še brusiti in likati. — Otroci so ogledalo staršem, pa tudi najdražji zaklad, kajti vse drugo bodo morali nekoč na zemlji pustiti, otroke pa — tako morajo upati — bodo s seboj v nebesa vzeli. — Otroci so kakor ladja, ki je zasidrana v pristanišču. Oče in mati sta kakor jez, ki ščiti ladjo pred valovi in viharjem. V mirnem pristanišču čaka ladja, da jo oblože, preskrbe in utrdijo za nevarno vožnjo po morju. Šola in dom utrujeta otroka ter ga oborožujeta za nevarne viharje v življenju.

»**Na Triglav v kraljevstvo Zlatoroga**« se zove lepa žepna knjižica, ki jo je izdal in založil deželni uradnik v Ljubljani g. Rudolf Badiuri. Knjiga je za turiste velike važnosti, pa tudi za letovičarje okrog in okrog Triglavskega gorovja praktičen vodnik po Triglavu. Dobiva se za K 2.20 pri »Deželni zvezi za tujski promet na Kranjskem«, v »Informacijski pisarni Slov. plan. dr.« ter v raznih knjižarnah v Ljubljani.

Listnica uprave. G. Koren Franc, Cleveland: Denar prejeli v znesku 4 K 80 v. Hvala lepa!

Gospodarsko.

Kako se razširjajo bolezni z obleko. Perilo in obleka igra v zgodovini o razširjanju nalezljivih bolezni gotovo važnejšo vlogo, nego se navadno misli. Kakor prah, tako se zarijejo kali bolezni v obleke in z njo preneso iz bolniške sobe na zdrave ljudi. To je dokazano po mnogih slučajih, posebno pri epidemijah, skoraj pri vseh nalezljivih boleznih. Kakor pri kugi, koleri, osepnicah, legarju, davici, jetiki in drugih. Zato je neobhodno potrebno, da se razkužijo vse one obleke, ki bi bile lahko okužene s kalni navedenih bolezni. — Navadno iztepavanje in skrtačenje tu nič ne pomaga, silno dobro pa je nositi obleko na sonce in je izpostaviti več ur solnčni vročini; sonce je zelo dobro razkuževalno sredstvo, a vseh kalij ne zamori. Posebna velika nevarnost, da se zanese bolezen, preti onim, ki kupujejo obrabljeno staro obleko. Kolikokrat se proda perilo ali obleka na nalezljivi bolezni umrlega človeka starinarjem, ki se je le površno izčistila, večinoma se pa sploh ne izčisti. S takimi kupčijami je združena velika nevarnost, posebno za revnejše sloje. Če ti je le mogoče, ne kupuj obnošene obleke, ako jo pa kupiš, poizvedi prej, kdo jo je nosil. Toda ne samo obleka preminulih je okužena, ravno tako je okužena obleka onih ljudij, ki bolehalo na kaki bolezni, ki se ni izbruhalo. Tako pri jetiki, Dr. Kirchner pravi: »Kdor vidi kolikokrat si briše nesnažen človek usta in nos ob rokav, si lahko predstavlja, kako pridejo gnjiloba in tuberkulozni bacili v ponošeno obleko.« Premožnejši ljudje darujejo mnogokrat perilo in obleko umrlega ali bolnika, ne da bi jo dali prej razkužiti. Ako bi vedeli, kaj lahko darujejo s tem že itak ubogemu

trpinu, bi gotovo ne storili kaj podobnega. S tem izvršujejo nehoti in nevede neusmiljeno radodarnost.

Zlati nauki obiskovalcem bolnikov. Če bolnika po daljši ločitvi zopet vidiš, zatajaj svoje občutke in ne kaži svoje žalosti.

Če bolnik slabo izgleda, ne kaži, da si se ustrašil, a ga tudi ne tolaži z lažnjivo opazko, da dobro izgleda.

Ne nosi bolniku jestvin ali pijač, predno si poprašal, ali so mu v korist.

Ne govori veliko z bolnikom in kolikor mogoče malo ali nič o njegovi bolezn.

Ne govori z njim o kupčijah.

Zamolči bolniku neprijetne družinske razmere.

Ne godrnjaj proti bolniku zoper naredbe zdravnika, ker s tem mu odvzameš zaupanje v zdravnika.

Če je bolnik žalosten in obupan, potolaži ga s prijazno besedo.

Ne ostajaj dolgo časa pri bolniku.

Stokanje goriških Nemcev.

Nedeljska »Tagespost« prinaša obširen, precej netočno pisan članek o goriških volitvah v deželni zbor. Nekateri stvari so pa piscu vendar dobro znane, n. pr. trdna zveza dr. Fajduttija z Gabrščekom, katero so naši goriški novostrujarji čisto prezrli, ker jim je bržkone dr. Fajdutti obečal kaj prav posebnega, če bo on deželni glavar. Okoli te točke se namreč suče glavni del boja in tudi naši novostrujarji so pravzaprav le Fajduttijevi pomagači, ki trobijo v njegov rog, ker je on tako ukazal. Do glavarstva mesta je bil dr. Fajduttij na poti dr. Gregorčič in da bi si pozicijo še bolj utrdil, je najel dr. Fajdutti še naše novostrujarje, ki so kakor srednjeveški lancnehti in ne delajo za načela, ampak za — obljube, ker drugega od Fajduttija pač ne bodo dobili.

Toda vrnimo se k Nemcem v Gorici. Znano je, da so tržaški Nemci pri zadnjih volitvah izdali parolo: vsi za laško liberalno stranko, za komoro. V Gorici je bila ta stvar še pred kratkim nekoliko drugačna. Goriški Nemci so bili z nami in z nekaterimi Lahji v opoziciji proti razmeram na Goriškem magistratu, torej proti vladajoči stranki. Važno je, da so bili skupno s Slovenci in so tudi nastopali aktivno v dotičnem odboru. Sedaj so naenkrat zastavo pretekli in zaplapolala je druga barva. Sedaj se glasi glavna parola kakor v Trstu: **proti Slovincem.** Kar naenkrat so zagledali v naših vrstah neko posebno nevarnost in zbal so se svojega opozicijskega stališča proti goriškim Lahom. V Trstu so šli sicer tudi kompaktno volit za komoro, v Gorici pa so izdali geslo »svobodne roke«, češ, vsak naj voli kakor njemu drago, ker so v njih vrstah baje naprednjaki in konservativci. Vendar jih družni enotna misel: **proti Slovincem.** Kakor se pa vidi iz dotičnega poročila bodo šli kmalu vsi goriški Nemci enotno v boj za laške liberalce, četudi za letos tega še niso storili, ker vidijo, da v mestu laška konservativna stranka ne nastopa tako odločno. Ti nemški gospodje seveda laške-krščansko socialne stranke ne poznajo, ker se v mestu tako ne javlja. Bridko toži poročevalec ob enem, da je število goriških Nemcev po ljudskem štetju tako majhno. Revizija je dognala le 2040 Nemcev, med tem ko so bili Lahji naštetli vendar 3559 ljudi nemškega rodu. Kataster nemškega političnega društva pa jih izkazuje kar 4000! Reči moramo, da imajo res smolo ti nesrečni nemški pionirji, ker če gre tako naprej, jih počasi sploh ne bo več v Gorici.

Poleg teh volilnih historij boli dopisnika posebno dejstvo, da nemška gimnazija v Gorici kmalu ne bo vtegnila več živeti, ker ne bo imela več učenc.

cev. Zato ponovno pribija prošnja, naj vlada hitro spremeni sedanjo nemško gimnazijo v realno gimnazijo in tako podaljša temu zavodu življenje. Mi smo že enkrat opozorili na te nemške želje, ki jih posebno vojaški krogi potikajo v ospredje. Mi proti tej nakani ne moremo storiti nič drugega kot da vpišemo vse slovenske dečke v slovensko gimnazijo in niti enega ne v nemško, kakor se je to žalibog še letos zgodilo. — Ako ne bo naših in italijanskih otrok na nemškem zavodu, bo ta gimnazija sama od sebe razpadla, ker ne bo imela dovolj učencev. Za 5 ali 10 nemških dijakov vlada gotovo ne bo držala celoga zavoda z nemškim učnim jezikom. Ako tedaj hočemo to stvar prav temeljito pospešiti, pošljimo vse slovenske otroke vedno le v slovenske zavode in v par letih ne bo več nemške gimnazije v Gorici. Tako bo stvar najbolj v redu in tako bomo najbolj delali v smislu našega voditelja dr. Gregorčiča, ki nam je poskrbel lepo priliko, da se naši otroci lahko šolajo na goriški gimnaziji v slovenskem domačem jeziku. Že samo to dejstvo, da nam je preskrbel slovensko srednjo šolo, stavi dr. Gregorčiča tako visoko nad novostrujarske »prvoboritelje«, da izgine v primeri z njim cela nova struja s »prvoboriteli« vred kakor rosa pred jutranjim solncem.

Aleksander Ambrožič
urar in juvelir

GORICA, GOSPOSKA ULICA št. 16.

Zaloga različnih švicarskih ur, zlatnine in srebrnine ter optičnega blaga se slavnemu občinstvu uljudno priporoča.

PRODA SE 1 rabljen in 1 popolno-
ma nov PISALNI STROJ pod zelo ugodnimi pogoji. Natančnejše se izve pri našem upravnistvu.

Trgovina z usnjem
v **Kapušinski ulici št. 2 („Pri Lizi“).**

Podpisani priporočam sl. občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino z usnjem. *Imam usnje in najboljše tovarne.* Prodajam vse čevlarske potrebščine. Cene konkurenčne. Blago dobro. Postrežba poštena.

Z odličnim spoštovanjem se bilježim

JOSIP MARUŠIČ, trgovec.

Dalavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica št. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

Ivan Bednařik
priporoča svojo

knjigoveznicu

v GORICI

ulica della Croce št. 6.

Alojz Gril, mizarški mojster

v **Št. Andrežu pri Gorici št. 81**

priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo dobro urejeno mizar-sko delavnico in zalogo pohištva. Kdor želi kupiti po ceni, naj se obrne do te tvrde. Sprejme tudi naročila po vzorcih. — Plačevanje se dovoljuje tudi na obroke.

ZAHVALA.

O priliki smrti in pogreba našega očeta in soproga, gospoda

ANTONA KORŠIČA,

izrekamo svojo srčno zahvalo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti k večnemu počitku. Posebno zahvalo izrekamo veleč. g. kuratu Ivanu Jarc za tolažbo v boleznih, ob smrti, in vsem prijateljem in sosedom. Bog povrni stotero!

Št. Ferjan, 10. julija 1913.

ŽALUJOČI OSTALI.

Usnje podplati. Vrvarsko

blago. I. Drufovka, Gorica

nasproti „Monta“, odli-

kovana delavnica nadpla-

tov. — Velika izbira obuvala.

Dr. Jušt Bačar

zdravnik

v Gorici, ulica Treh Kraljev 9

ordinira

od 10. do 11. in od 2. do 3. ure.

JOSIP TERPIN

naslednik Antona Potatzky

v Gorici na sredi Raštela št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovanje nürnberškega in drobnega blaga, ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine za pisarne, kadilce in popotnike. Najboljše šivanke in šivalne stroje; potrebščine za krojače in čevljarje. — Svetinice, rožni venci in mašne knjige.

Hišna obuvala za zimske in letne čase.

Raznovrstne semena, trave in detelje.

Najboljše preskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmihi in trgih na deželi.

P. n. g. pričakujem obilnih odjemalcev

Viktor Toffoli-Gorica

prva zaloga oljkovega olja

Via Teatro 16. — Via Seminario 10.

Oljkino olje, pripeljano naravnost iz Istre, Dalmacije, Valone, Bari, Lucca, Nizza, Oneglia.

Cene so sledeče:

Jedino olje	liter	Kron	1.04
Namizno olje	"	"	1.12
Istrsko-oljkino olje	"	"	1.28
Valona	"	"	1.40
Bari	"	"	1.40
Oneglia	"	"	1.60
Lucca	"	"	2.—
Nizza	"	"	2.40

Sprejema naročila ter pošilja franko na dom, kakor tudi na dežele in izven države.

ODLIKOVANA PEKARNA

JAKIN

Gorica, via Formica

— priporoč. za odjemanje raznega peciva navadnega in najfinejšega. Pecivo je najboljše. Priporočam se cenj. odjemalcem za obiloposetn

S spoštovanjem

E. Jakin

Priporoč. se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hotel »Pri Zlatem Jelenu«.

Istotam se sprejemajo abonenti po dogovoru po zelo ugodnih cenah.

Ugodna prilika!

V novi trgovini pri Soškem mostu št. 63 (Via Ponte Isonzo) v Gorici se dobi vsakovrstno sveže oblačilno blago po prav nizki ceni. Blago za moške obleke pa po tovarniških cenah.

S tako nizkimi cenami postrežem lahko radi tega, ker sem si nabavil veliko množino blaga.

Za obilen obisk se priporočam

Anton Jug.

Vino, motno, zavreto se popravi kakor tudi odvsame se prevelika množina kisline vinskemu moštu ali vinu. Vzorec prinesiti ali poslati. Naslov pové upravništvo „Primorskega-Lista“ Semeniška ulica 16, II. nadstropje.

Očala vsake vrste različnih kakovosti natančno po zdravniških predpisih, dalnoglede in druge optične stvari, mere za mleko, vino, žganje.

Vse po zmernih cenah priporočam

JAKOB ŠULIGOJ,

urar c. kr. državnih železnic

v Gosposki ulici št. 25 v Gorici.

Gospodična

vešča slovenskega, italijanskega in nemškega jezika; zanesljiva v računstvu se sprejme takoj kot

praktikantinja

za trgovino in pisarno pri J. Kopač-u svečar v Gorici.

Trtorejci: Najceneje kupite lastiko za cepljenje trt „Excelsior“ pri tvrdki I. Drufovka, Gorica, Gosposka ul. (nasproti „Monta“).

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

MIHAEL TURK

GORICA na Kornu št. 6. GORICA priporoč. slavnemu občinstvu svojo brivnico. Zagotavlja točno postrežbo. — Sprejema naročila za maskiranje po zmernih cenah.

Voda „Vichy“

umetno napravljena, najboljša hladilna pijača v poletnem času, se uživa najprikladneje kot pridelek vinu ali sirupu. Umetna voda »Vichy« se pripravlj. iz praškov, ki odgovarjajo natančno analizi pristne vode »Vichy«. 1 škatljica z 10 praški, zadostujoči za 10 l vode, stane 70 vin. Praški se izdelujejo le v lekarni **CRISTOFOLETTI**. Svati se pred ničvrednimi ponaredbami.

„Antisudol Douglas“

zdravniško izkušen in najboljši priznan preparat. — Cena 70 vin. Izdeluje se le v lekarni

CRISTOFOLETTI,

Gorica, Travniki.

in so vsa naročila tja nasloviti.

Trgovski vajenec,

ki je dovršil ljudsko šolo, star 14 do 16 let se sprejme v slovensko trgovino. Poizve se pri naši upravi.

Prva slovenska trgovina z jedilnim blagom

Anton Kuštrin,

v GORICI

Gosposka ulica št. 25

priporoč. slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko trgovino raznega jedilnega in kolonijalnega blaga.

Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba točna in solidna. Na željo odjemalcev v mestu se blago dostavlja na dom.

Pošilja se po železnici in pošti.

Najboljše in najmodernejše sukno za moške in volneno za ženske obleke razpošilja najceneje Jugoslov. razpošiljalna **R. STERMECKI v Celju št. 304.** Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami poštne prosto.

Odlikovana pekarija

in sladčičarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporoč. se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

TVRDKA O. ZAJEC

trgovina z železjem v Gorici

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej krojaška zadruga).

Priporoč. bogato zakoko železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in stavbeno mizarstvo, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, straniščne naprave in upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe, žico, žična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, peči, kuhinska in hišna oprava. Postrežba točna, domača in cene konkurenčne. Prosimo sahtevati listke blagajne radi kontrole.

Prvo primorsko avtorizirano stavbeno in kamnoseško podjetje

Alojzij Tavčar

v Dutovljah okraj Sežana

zapriseženi sodni izvedenec

izvršuje vse potrebne načrte, proračune in cenitve za stavbe, vodnjake, ceste, nagrobne spomenike in druga razna monumentalna dela **Cene zmerne.**

Čitajte! — Važen oglas »Slovenske Straže«! — Čitajte!

Turška srečka V današnjih težavnih razmerah zamorete obogatit se s srečko! je v to svrhu prva in najpripodljivejša srečka, ker ima šest žrebanj vsako leto, ker znašajo glavni dobiki vsako leto 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000, 200.000 zlatih frankov, ker vsaka srečka mora zadeti najmanj 400.000 frankov, ker je tedaj zanjo izdandena varno naložen kot v hranilnici, ker igra še dolgo vrsto let in obdrži kupec po izplačilu kupnine trajno igralno pravico brez vsakega nadaljnjega vplačevanja, ker znaša mesečni obrok samo 4 krone 75 vinarjev, in ker zadobi kupec že po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico.

Pozor! Prihodnje žrebanje se vrši dne 1. avgusta 1913! Glavni dobiček 400.000 frankov

Po žrebanjih izhajajo slovenska poročila o vzdignjenih številkah.

Važno! Sprejemajo se tudi priglasila k nakupu srečk avstrijske državne razredne loterije! Pdaejojasnila in naročila sprejema za »Slovensko Stražo« g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg št. 19

„CENTRALNA POSOJILNICA“

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

v GORICI

obrestuje hranilne vloge po 5%. Daje članom posojila na vknjižbo po 6%, na menice po 7%, na mesečno odplačevanje, ki znaša mesečno 2 K za vsakih 100 K. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Zadružni urad je v lastni hiši **Corso Glus. Verdi** št. 32, I. nad. — Uradne ure vsak dan razun nedelj in praznikov od 8. ure zjutraj do 1. popoldne.

ODBOR.